

Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisyyn sekä...

Kiusaamisen ja syrjinnän ehkäisyyn sekä kurinpitoon 1.8.2022 voimaan tulevat muutokset

Koulutus ja tutkinnot

Aikuiskoulutus

Ammatillinen koulutus

Esiopetus

Lukiokoulutus

Perusopetus

Hyvinvointi

Johtaminen ja hallinto

Kodin ja koulun yhteistyö

Lainsäädäntö

Opettajat ja kasvattajat

Opetus ja ohjaus

Opetussuunnitelma

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Turvallisuus

Valmistava opetus

Kuva: Getty Images/PeopleImages

Esiopetuksen ja koulutuksen järjestäjien tulee huomioida kiusaamisen ehkäisyyn ja kurinpitoon liittyvät opetussuunnitelmien perusteiden sekä muiden määräyksien muutokset, jotka tulevat voimaan 1.8.2022. Alla on tiivistetysti esitetty perusteiden ja muiden määräysten muutokset, jotka tulee huomioida paikallisissa suunnitelmissa. Muutokset ovat lisäyksiä ja täsmennyksiä paikallisiin perusteisiin, ja ne huomioidaan toiminnassa ensi lukuvuoden alusta alkaen.

Esiopetus ja 5-6 vuotiaiden esiopetuskokeilu

- Lapsen edun ensisijaisuus. Lapsen edun ensisijaisuus on jatkossa huomioitava esiopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä.
- Lasten ohjaaminen yksilöinä ja ryhmänä ottamaan vastuuta omasta käyttäytymisestään ja siitä, että ryhmässä ei kiusata, syrjitä tai aiheuteta vaaraa. Lisätty myös tarkennus aikuisen läsnäolosta ja ohjauksesta turvallisuuden varmistamiseksi.
- Opettajan, päiväkodin johtajan ja rehtorin ilmoitusvelvollisuus. Heillä on jatkossa velvollisuus ilmoittaa huoltajalle tai muulle edustajalle epäilyistä kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen. Ilmoitusvelvollisuus koskee kohteena ollutta ja epäiltyä lasta.

Muutokset löytyvät ePerusteista Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteista 2014 luvuista "Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet", "Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet" ja "Oppilashuolto", kappaleesta "Yhteisöllinen oppilashuolto".

kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun liittyen muutokset löytyvät ePerusteista Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteista 2021 luvuista "Kaksivuotista esiopetusta ohjaavat yleiset velvoitteet", "Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa" ja "Oppilashuolto", kappaleesta "Yhteisöllinen oppilashuolto".

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

Perusopetus ja perusopetukseen valmistava opetus

- Lapsen edun ensisijaisuus. Jatkossa lapsen edun ensisijaisuus on huomioitava opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä.
- Oppilaan velvollisuuksiin on lisätty vaatimus syrjimättömyydestä. Oppilaan on jatkossa käytädyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.
- Opettajan ja rehtorin ilmoitusvelvollisuus laajeni. Heillä on jatkossa velvollisuus ilmoittaa huoltajalle tai muulle edustajalle epäilty kiusaaminen, häirintä, väkivalta ja syrjintä oppimisympäristössä ja

koulumatkalla. Ilmoitusvelvollisuus koskee kohteena ollutta ja epäiltyä oppilasta.

- Kurinpitokeinot on muutettu kurinpitotoimiksi. Kurinpitotoimiin tulleet muutokset:
  - Koulutuksen ja opetuksen järjestäjän tulee jatkossa kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.
  - Jäljellä olevan työpäivän lisäksi myös seuraava työpäivä voidaan evätä oppilaalta perustellusta syystä, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilaan turvallinen paluu takaisin opetukseen toteutetaan. Oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä aiemmin säädetyin perustein. Epääminen on mahdollista, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.
  - Opetuksen epäämistilanteissa oppilaalle on järjestettävä oppilashuoltona mahdollisuus keskustella hlökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi on järjestettävä muu tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.
- Lisätieto: Jatkossa toiminnassa huomioidaan perusopetuslain muutos ns. kaksoisrangaistavuuden (POL 36c§) poistumisesta. Muutos parantaa perusopetuslakiin sisältyvien kurinpitotoimien käytettävyyttä, vaikka samassa asiassa olisi käynnistynyt rikosoikeudellinen prosessi.

Muutokset löytyvät ePerusteista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista 2014 luvusta "Perusopetus yleissivistyksen perustana", kappaleesta "Opetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet", luvusta "Oppimista ja hyvinvointia edistävän koulutyön järjestäminen", kappaleista "Yhteinen vastuu koulupäivästä", "Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö" ja "Paikallisesti päätettävät asiat" sekä luvusta "Oppilashuolto", kappaleesta "Yhteisöllinen oppilashuolto".

Muutokset löytyvät ePerusteista Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista 2015 luvusta "Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat" ja "Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki", kappaleesta

”Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista”.

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

Lukiokoulutus

- Lapsen edun ensisijaisuus lisätty. Lapsen (alle 18-vuotiaan) edun ensisijaisuus huomioitava koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä. Muutos huomioidaan kokonaisvaltaisesti johtamisessa.
- Opiskelijan velvollisuuksiin on lisätty vaatimus syrjimättömyydestä. Opiskelijan on käytäyttyävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.
- Opettajan ja rehtorin ilmoitusvelvollisuus lisätty. Heillä on jatkossa velvollisuus ilmoittaa huoltajalle tai muulle edustajalle epäilty kiusaaminen, häirintä, väkivalta ja syrjintä oppimisympäristössä ja koulumatkalla. Ilmoitusvelvollisuus koskee kohteena ollutta ja epäiltyä opiskelijaa.
- Kurinpitokeinot muutettu kurinpitotoimiksi. Kurinpitotoimiin tulleet muutokset:
  - Koulutuksen järjestäjän tulee jatkossa kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso.
  - Opetuksen epäämistilanteissa opiskelijalle on järjestettävä opiskeluhoitona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi on järjestettävä muu tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.
- Lisätieto: Jatkossa toiminnassa huomioidaan lukiolain muutos ns. kaksoisrangaistavuuden (LL 44 §) poistumisesta. Muutos parantaa lukiolakiin sisältyvien kurinpitotoimien käytettävyyttä, vaikka samassa asiassa olisi käynnistynyt rikosoikeudellinen prosessi.
- Lisätieto: Oppivelvollisen määräaikaisesta erottamisesta päättää jatkossa koulutuksen järjestäjän / kotikunnan asianomainen monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä.

Muutokset löytyvät ePerusteista Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista 2019 luvuista "Lukiokoulutuksen tehtävä", "Opiskeluhoillon

keskeiset periaatteet", kappaleesta "Yhteisöllinen opiskeluhoito" ja luvusta "Kurinpitotoimet", kappaleesta "Kurinpitotoimien käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö".

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

Ammatillinen koulutus

- Lapsen edun ensisijaisuus lisätty. Lapsen (alle 18-vuotiaan) edun ensisijaisuus huomioitava koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä.
- Opiskelijan velvollisuuksiin on lisätty vaatimus syrjimättömyydestä. Opiskelijan on jatkossa käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä
- Opettajan ja rehtorin ilmoitusvelvollisuus ja koulumatkojen turvallisuus lisätty. Heillä on jatkossa velvollisuus ilmoittaa huoltajalle tai muulle edustajalle epäilty kiusaaminen, häirintä, väkivalta ja syrjintä oppimisympäristössä ja koulumatkalla. Ilmoitusvelvollisuus koskee kohteena ollutta ja epäiltyä opiskelijaa.
- Suunnitelmaan kurinpitotoimien käyttämisestä ja menettelytavoista on tehty lisäyksiä. Suunnitelman tulee sisältää jatkossa yhteistyö opiskeluhoillon kanssa ja mahdolliset tukitoimet.
- Lisätieto: Jatkossa toiminnassa huomioidaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muutos ns. kaksoisrangaistavuuden (AKL 88 §) poistumisesta. Muutos parantaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain kurinpitotoimien käytettävyyttä, vaikka samassa asiassa olisi käynnistynyt rikosoikeudellinen prosessi.
- Lisätieto: Oppivelvollisen määräaikaisesta erottamisesta päättää jatkossa koulutuksen järjestäjän / kotikunnan asianomainen monijäseninen toimielin rehtorin esityksestä.

Muutokset löytyvät ePerusteista ammatillista koulutusta koskevista erillismääräyksistä "Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista" ja "Opiskeluhoillon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa" kappaleesta "Opiskelijahuoltoa koskevat säännökset".

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

Aikuisten perusopetus

- Opettajan ja rehtorin ilmoitusvelvollisuus lisätty. Heillä on jatkossa velvollisuus ilmoittaa huoltajalle tai muulle edustajalle epäilty kiusaaminen, häirintä, väkivalta ja syrjintä oppimisympäristössä ja koulumatkalla. Ilmoitusvelvollisuus koskee kohteena ollutta ja epäiltyä opiskelijaa.

Muutos löytyy ePerusteista Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2017 luvusta "Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet", kappaleesta "Hyvinvointi ja turvallisuus".

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

Aikuisten lukiokoulutus

- Opiskelijan velvollisuuksiin on lisätty vaatimus syrjimättömydestä. Opiskelijan on käytäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Muutos löytyy ePerusteista Aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden 2019 luvusta "Turvallinen opiskeluympäristö ja työrauha".

[Takaisin ylös \(#main-content\)](#) ↑

TILAA UUTISKIRJEEMME